

С Л У Ж Б Е Н И Г Л А С Н И К Г Р А Д А Т Р Е Б И Њ А

Година L

Требиње, 28.02.2013. године

Број: 2

На основу члана 30, 71. и 72. став 2. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник Републике Српске", број 101/04, 42/05 и 118/05) и члана 16. Закона о Граду Требиње ("Службени гласник Републике Српске", број: 70/12), Скупштина Града Требиња на сједници одржаној дана 25.02.2013. године, донијела је

С Т А Т У Т Г Р А Д А Т Р Е Б И Њ А

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Статутом уређују се послови Града Требиња, као јединице локалне самоуправе у Републици Српској, организација и рад његових органа, акти и финансирање, учешће грађана у локалној самоуправи, сарадња са другим јединицама локалне самоуправе, поступак за доношење и измјену Статута и друга питања од локалног интереса.

Члан 2.

Град Требиње је територијална јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: "Град"), у којој грађани задовољавају своје потребе и учествују у остваривању заједничких и општих интереса, непосредно и преко демократски изабраних представника.

Органи Града, у границама закона, регулишу и управљају јавним пословима који се налазе у њиховој надлежности, а у интересу локалног становништва.

Члан 3.

Подручје Града обухвата насељена мјеста дефинисана Одлуком о оснивању појединих мјесних заједница, њиховом називу и сједишту, насељима и насељеним мјестима које обухватају („Службени гласник Општине Требиње“, број 03/02 од 27.06.2002.године).

Подручје Града Требиња чине насељена мјеста: Аранђелово, Арбанашка, Арсланагића Мост, Баонине, Балари, Борковића Баре, Бријег, Беговић Кула, Бијелач, Бијоград, Биоци, Бихово, Богојевић Село, Бодироге, Бориловићи, Брани До, Брова, Будоши,

Буговина, Величани, Веља Гора, Вучи До, Владушићи, Власаче, Влашка, Вољујац, Врпоље Загора, Врпоље Љубомир, Вучија, Галичићи, Главинићи, Гојшина, Гола Главница, Гомиљани, Горња Кочела, Горње Врбно, Горње Гранчарево, Горње Чичево, Граб, Грбеши, Грбићи, Грковци, Грмљани, Десин Село, Диклићи, До, Добромани, Додановићи, Долови, Домашево, Доња Кочела, Доње Врбно, Доње Гранчарево, Доње Чичево, Драчево, Дражин До, Дријена, Дријењани, Дубљани, Дубочани, Дужи, Ђедићи, Жаково, Ждријеловићи, Жељево, Жупа, Жуља, Загора, Запресека, Згоњево, Јабука, Јаблан До, Јазина, Јањач, Јасен, Јасеница Луг, Јушићи, Кликовићи, Клобук, Ковачина, Коњско, Корлати, Котези, Крај, Крајковићи, Крмени До, Крњевићи, Кучићи, Куња Главница, Лапја, Ластва, Локвице, Ломачи, Луг, Лука, Лушница, Љекова, Љубово, Марева Љут, Марић Међине, Међуграђе, Месари, Мионићи, Морче, Моско, Мумали, Мркоњићи, Мрњићи, Наранчићи, Нецвијеће, Никонтовићи, Ограде, Ораховац, Орашје Зубци, Орашје Попово, Орашје Површ, Паројска Њива, Петрово, Петровићи, Пијавице, Подвори, Подосоје, Подстрашвица, Подштировник, Поткрај, Пољице Попово, Пољице Чичево, Премишља, Прхиње, Придворци, Рапти Бобани, Рапти Зубци, Расовац, Рожен До, Рупе, Седлари, Скочигрм, Сливница Површ, Старо Слано, Струјићи, Талежа, Тодорићи, Требијови, Требиње, Тули, Туље, Турани, Турица, Турменти, Трновац, Тврдош, Убла, Увјећа, Угарци, Укшићи, Ушће, Хум, Церовоц, Цицина, Цибријан, Чварићи, Шарани, Шишковићи и Шћеница Љубомир.

Члан 4.

Сједиште Града је у Требињу, улица Вука Караџића број 2.

Члан 5.

Град има својство правног лица.
Град представља и заступа Градоначелник.

Члан 6.

Град има своје симболе који представљају културно, историјско и природно наслеђе Града.

Симболи Града су:

Грб Града, чији централни дио је штит троугластог облика, а изнад њега је круна која означава ранг Града. С десне и лијеве стране штита налазе се фигуре лавова који су симбол моћи, свјетлости и ријечи. Испод штита је орнамент гранчице винове лозе која је карактеристична за ово подручје, а испод њега лента са натписом Требиња. Централни дио штита је крст, а основни симбол штита кула као симбол будности и уздизања. Плава боја на грбу симболизује ријеку, а у горњем лијевом и десном углу штита налазе се двије фигуре птица пренесене са изворног рељефа нађеног на подручју Требиња.

Застава Града је правоугаоног облика димензија 1:2, свијетло плаве боје са централним дијелом грба Града у средини.

Члан 7.

Симбол Града истиче се на објектима и у службеним просторијама Града, установа и других организација чији је оснивач Град.

Симбол Града истиче се уз симболе Босне и Херцеговине и Републике Српске у складу са Законом.

Члан 8.

Органи Града имају печате које користе у вршењу послова из свог дјелокруга.

Садржина и облик печата утврђени су законом.

Печатом се потврђује аутентичност јавне исправе и другог акта којим органи Града одлучују или службено опште са другим органима, правним лицима и грађанима.

Број печата, њихова употреба, чување и уништавање уређују се актима органа Града, у складу са законом.

Члан 9.

Град има празник.

Празник Града је Преображење Господње – 19.август и нерадни је дан за све органе Града, предузећа и установе и друге организације чији је оснивач Град.

Члан 10.

Град установљава и додјељује награде и признања.

Врсте награда и признања, критерији и поступак за додјељивање уређују се посебном одлуком Скупштине Града.

Члан 11.

У Граду грађани остварују људска права и слободе, која су им гарантована међународним актима, Уставом и законом, без дискриминације по било којој основи.

Свако има право приступа свим јавним институцијама и објектима у Граду, право да се слободно креће и одређује своје мјесто пребивалишта и боравка, право пословања или рада на територији Града, право да продаје и купује покретну и непокретну имовину, у складу са законом.

Сви грађани могу равноправно учествовати у вршењу јавних послова, у складу са законом.

Сви грађани и правна лица која обављају пословну дјелатност, или остварују добит на подручју Града обавезни су да учествују у финансирању функција и овлашћења Града путем пореза, такси, доприноса и других прихода, у складу са законом.

Члан 12.

Службени језици су: језик српског народа, језик бошњачког народа и језик хрватског народа.

Службена писма су ћирилица и латиница.

Члан 13.

Град обезбјеђује пропорционалну заступљеност конститутивних народа и група осталих у органима Града, на основу резултата последњег пописа становништва.

Примјена принципа пропорционалне заступљености конститутивних народа и група осталих из става 1. овог члана обезбједиће се одлукама и другим актима органа Града.

ПОСЛОВИ ГРАДА

Члан 14.

Послови Града обухватају послове из самосталне надлежности и послове пренесене посебним законом.

Послови из самосталне надлежности Града обухватају послове из области нормативне дјелатности, послове управљања Градом и послове на плану пружања услуга.

Град има право да се бави и свим другим питањима од локалног интереса, која нису искључена из његове надлежности, нити су додијељена неком другом нивоу власти.

А) Самостални послови Града

Члан 15.

Град у оквиру нормативне дјелатности и управљања Градом обавља сљедеће послове:

- усваја програм развоја Града,
- усваја развојне, просторне, урбанистичке и спроведбене планове,
- доноси буџет и завршни рачун буџета,
- уређује и обезбјеђује коришћење грађевинског земљишта и пословног простора,
- организује комуналну полицију,
- обавља послове инспекцијског надзора, у складу са законом,
- управља и располаже имовином Града,
- образује Административну службу и стручну службу Скупштине Града и уређује њихову организацију,
- врши катастарске, геодетске и имовинско-правне послове, у складу са законом,
- врши наплату, контролу наплате и принудне наплате изворних прихода Града,
- врши послове правног заступања Града,

- обезбјеђује извршавање закона и других прописа, чије је извршење повјерено Граду и
- обавља и друге послове из области нормативне дјелатности и управљања Градом, у складу са законом и другим прописима.

Члан 16.

Град на плану пружања услуга обавља следеће послове:

- врши специфичне послове у области: културе, образовања, спорта, здравства и социјалне заштите, цивилне заштите, занатства, туризма, угоститељства и заштите околине,
- уређује и обезбјеђује обављање комуналних дјелатности: производњу и испоруку воде, топлотне енергије, пречишћавање и одвођење отпадних вода, одржавање јавне хигијене, јавни превоз путника, одржавање улица, саобраћајница, паркова, гробаља и пружање погребних услуга, одвођење атмосферских вода и других падавина и чишћење јавних површина,
- оснива привредна друштва, јавна предузећа, установе и друге организације за обављање послова од интереса за Град, уређује њихову организацију и управљање,
- уређује и обезбјеђује изградњу, одржавање и коришћење јавних објеката комуналне инфраструктуре и
- обавља друге послове из области пружања услуга, у складу са законом и другим прописима.

Члан 17.

Град остварује политику уређења простора, на следећи начин:

- доноси просторни план, урбанистички план, зонинг планове, регулационе планове, урбанистичке пројекте, планове парцелације и обезбјеђује њихово спровођење,
- издаје локацијске услове и одобрења за грађење,
- обезбјеђује коришћење грађевинског земљишта, даје грађевинско земљиште на коришћење, утврђује накнаду за уређење и коришћење грађевинског земљишта и стара се о његовом уређењу и заштити,
- обезбјеђује услове за уређење насеља и коришћење јавних и других површина, одређује простор за паркирање и уређује услове и начин њиховог коришћења и управљања,
- ради заштите низводног подручја од брана Гранчарево и Горица и осталих водопривредних објеката „Хидроелектрана на Требишњици“, у сарадњи са овлашћеним представницима „Хидроелектрана на Требишњици“, на основу студија и елабората доноси општи акт о регулисању плавног вала, везано за издавање локацијских услова, одобрења за грађење и укупне заштите овог подручја,
- уређује начин одлагања комуналног отпада,

- одређује подручја на којима се могу обављати одређене врсте пословних дјелатности,
- обезбјеђује услове и одређује начин изградње, односно постављања и уклањања објеката на јавним површинама – у насељеним мјестима и на неизграђеном грађевинском земљишту и одређује услове за уклањање објеката који представљају непосредну опасност за живот и здравље људи, за сусједне објекте и безбједност саобраћаја,
- обавља и друге послове из области просторног уређења, у складу са законом.

Члан 18.

Град у комуналној и стамбеној области, обавља следеће послове:

- прописује правила одржавања реда у стамбеним зградама,
- одлучује о увођењу посебне накнаде за етажне власнике, под условима прописаним посебним законом – ради обезбјеђења средстава за радове хитних интервенција у стамбеним зградама,
- прописује услове и обезбјеђује надзор над одржавањем стамбених зграда,
- одређује висину закупнине за коришћење станова којима управља, те висину закупнине за државне станове на свом подручју, под условима прописаним посебним законом којим је уређено њихово коришћење,
- одлучује о организовању послова одржавања стамбених зграда којима управља, висини накнаде за одржавање, утврђује критерије и начин плаћања трошкова одржавања пословних просторија и станова, у којима се обавља пословна дјелатност,
- обезбјеђује поступак иселења бесправно уселених лица у државне станове и заједничке просторије у стамбеним зградама и друге законом утврђене послове у области становања,
- обезбјеђује обављање комуналних дјелатности, те организационе, материјалне и друге услове за изградњу и одржавање комуналних објеката и комуналне инфраструктуре,
- обезбјеђује локације и услове за изградњу и одржавање гробаља, одређује услове и начине сахрањивања и обезбјеђује средства за сахрањивање социјално незбринутих лица, умрлих на подручју Града,
- обезбјеђује услове за изградњу и одржавање улица и тргова, локалних путева, сеоских, пољских и других некатегорисаних путева, уређује и обезбјеђује управљање тим путевима и улицама и одобрава њихову изградњу,
- уређује начин држања домаћих животиња и кућних љубимаца на подручју Града,
- обезбјеђује организацију и начин обављања јавног превоза путника, који се обавља на територији Града и ауто-такси превоза,

- обезбјеђује надзор над обављањем комуналних дјелатности и инспекцијски надзор,
- обавља и друге послове у области комуналних и стамбених дјелатности, у складу са законом.

Члан 19.

Град у области културе има сљедеће надлежности:

- обезбјеђује заштиту културних добара, осим оних који су законом утврђени као добра од значаја за Републику,
- обезбјеђује заштиту и одржавање споменика и спомен-обиљежја од значаја за културно-историјску традицију, ако њихова заштита и одржавање нису уређени другим прописима,
- организује манифестације и обиљежавање јубилеја у области културе од значаја за Град и развој културно-умјетничког стваралаштва у Граду,
- обезбјеђује услове за прикупљање, обраду, чување и давање на коришћење књига и других публикација и услове за рад библиотека чији је Град оснивач,
- обезбјеђује изградњу, реконструкцију и одржавање објеката институција културе у Граду, чији је оснивач Град,
- обавља и друге послове из области културе, у складу са законом.

Члан 20.

Град у области основног, средњег и високог образовања врши сљедеће послове:

- предлаже број и просторни распоред основних школа на територији Града,
- предлаже уписна подручја за основне школе на територији Града,
- именује чланове школских одбора, у име Града,
- обезбјеђује средства за подмирење материјалних трошкова средњег образовања, средства за текуће и инвестиционо одржавање објеката средњег образовања,
- обезбјеђује и друга средства прописана законом,
- обезбјеђује средства и прописује услове за стипендирање ученика и студената,
- обавља и друге послове из области образовања, у складу са законом.

Члан 21.

Град у области здравствене заштите становништва обавља сљедеће послове:

- обезбјеђује унапређење и очување здравља становништва, сузбијање и спречавање заразних и других обољења која се појављују у епидемиолошком облику,
- обезбјеђује спровођење мјера превентивне и примарне здравствене заштите становништва,
- утврђује планове и обезбјеђује спровођење дезинфекције, дезинсекције и дератизације на подручју Града, у циљу спречавања настанка и ширења заразних болести,

- прати здравствено стање становништва и епидемиолошку ситуацију на подручју Града и предузима мјере за њихово унапређевање,
- обезбјеђује услове за преглед умрлих лица, за стручно утврђивање времена и узрока смрти изван здравствене установе, организује и финансира послове мртвозорства,
- обезбјеђује средства за спровођење вакцинације и збрињавање обољелих од болести зависности, у складу са законом,
- обезбјеђује средства за покривање трошкова здравствене заштите социјално угрожених категорија становништва, у складу са могућностима и
- обавља и друге послове из области здравствене заштите становништва, у складу са законом.

Члан 22.

Град у области заштите права бораца, војних инвалида, породица погинулих и несталих бораца и цивилних жртава рата обавља сљедеће послове:

- утврђује статус и права бораца, војних инвалида, породица погинулих и несталих бораца и цивилних жртава рата, у складу са законом,
- обезбјеђује средства за побољшање материјалног положаја бораца, војних инвалида, породица погинулих и несталих бораца и цивилних жртава рата, у складу са расположивим средствима,
- уређује и обезбјеђује рјешавање стамбених потреба бораца, војних инвалида, породица погинулих и несталих бораца и цивилних жртава рата, у складу са законом,
- обавља и друге послове из области борачко-инвалидске заштите.

Члан 23.

Град у области социјалне заштите врши сљедеће послове:

- доноси програм развоја социјалне заштите у Граду,
- обезбјеђује услове за квалитетно пружање социјалних услуга грађанима,
- оснива Центар за социјални рад и обезбјеђује кадровске, просторне, финансијске и техничке услове за његов рад,
- прати социјалне потребе грађана, обезбјеђује равноправне услове лицима са инвалидитетом, утврђује програме побољшања квалитета живота ових особа, њихових породица и других угрожених група, дефинише политику проширене социјалне заштите на подручју Града,
- прати и помаже рад социјално-хуманитарних организација у обављању хуманитарне дјелатности,
- обезбјеђује финансијска средства за остваривање права из области социјалне заштите утврђених законом,
- развија и друге облике социјалне заштите, у складу са потребама и могућностима Града,

- обавља и друге послове из области социјалне заштите, у складу са законом.

Члан 24.

Град у области друштвене бриге о дјечи и омладини обавља сљедеће послове:

- обезбјеђује услове за боравак дјеце у предшколским установама, предшколско васпитање и образовање, превентивну здравствену заштиту дјеце предшколског узраста, боравак дјеце у предшколским установама у складу са законом, одмор и рекреацију дјеце до 15 година у дјечијим одмаралиштима, одмор и рекреацију дјеце,
- обезбјеђује услове за одржавање, изградњу, доградњу, опремање и осавременавање услова за рад установа друштвене бриге о дјечи,
- доноси средњорочне и краткорочне планове омладинске политике за подручје Града,
- води регистар омладинских организација које имају сједиште на подручју Града,
- планира и обезбјеђује средства за рад омладинских савјета и учествује у финансирању програма омладинске политике на нивоу Града,
- обезбјеђује објекте и услове у којима млади обављају омладинске активности на основу утврђених критерија,
- припрема и реализује годишњи програм стручног усавршавања из области омладинског рада и активности од интереса за Град,
- обавља и друге послове из области друштвене бриге о дјечи и омладини, у складу са законом.

Члан 25.

Град у области спорта и физичке културе обавља сљедеће послове:

- обезбјеђује услове за развој и унапређивање спорта и физичке културе,
- обезбјеђује услове за изградњу и коришћење спортских и рекреативних објеката,
- обезбјеђује услове за организацију и одржавање спортских такмичења и других спортских манифестација од значаја за Град,
- обезбјеђује услове за спортске активности лица са инвалидитетом,
- обезбјеђује и усмјерава реализацију школских и студентских спортских такмичења и лица са инвалидитетом, градског нивоа и међуградског и међуопштинског нивоа,
- обезбјеђује услове за развој и унапређивање аматерског спорта,
- обезбјеђује услове за повећање квалитета рада са младим спортским талентима,
- обезбјеђује услове и издаје лиценце за организацију и одржавање спортских такмичења и манифестација од значаја за Град,
- издаје лиценце за рад стручњака у спортским организацијама на подручју Града,

- обавља и друге послове из области спорта и физичке културе, у складу са законом.

Члан 26.

У области туризма, угоститељства, занатства и трговине, Град обавља сљедеће послове:

- обезбјеђује услове за развој и унапређивање туристичких ресурса и туристичке понуде Града,
- утврђује висину боравишне таксе,
- обезбјеђује услове за развој туристичке информативно-пропагандне дјелатности,
- обезбјеђује услове за развој и унапређивање угоститељства, прописује радно вријеме и друге услове за рад угоститељских објеката,
- обезбјеђује услове за развој и унапређивање занатства и трговине, подстиче развој дефицитарних заната, у складу са интересима и потребама грађана и
- обавља и друге послове из области туризма, угоститељства, занатства и трговине, у складу са законом.

Члан 27.

Град у области развоја привреде, приватног предузетништва и пољопривреде обавља сљедеће послове:

- обезбјеђује услове за подстицање и развој малих и средњих предузећа и других облика приватног предузетништва,
- обезбјеђује адекватну информисаност предузетника о поступку и условима за оснивање малих и средњих предузећа,
- утврђује Програм коришћења средстава од накнаде за претварање пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе,
- доноси Програм здравствене заштите животиња на подручју Града,
- подстиче развој пољопривреде, сточарства, воћарства, виноградарства и пчеларства на територији Града,
- обавља и друге послове из ових области, у складу са законом.

Члан 28.

Град у области заштите природних добара и животне средине обавља сљедеће послове:

- доноси основе заштите коришћења и унапређивања пољопривредног земљишта и брине се о њиховом спровођењу,
- обезбјеђује активности и мјере које имају за циљ спречавање штетних активности, оштећења или загађивања природе, као и смањење или елиминасање настале штете,
- обезбјеђује коришћење природних ресурса на економичан и прикладан начин, у циљу очувања еколошког система и осигурава побољшање квалитета животне средине,

- обезбјеђује стицање и унапређивање сазнања о животној средини Града и осигурава сталну едукацију из ове области,
- доноси програм заштите животне средине,
- прописује и предузима дугорочне мјере и активности на плану заштите животне средине које су од интереса за Град, а нарочито следеће:
  - обезбјеђује чистоћу животне средине на подручју Града,
  - врши дренажу бујичних вода, прикупљање и пречишћавање на подручју Града,
  - врши адекватно третирање отпадних вода на територији Града,
  - врши заштиту од буке, вибрација и загађености ваздуха, насталих као последица обављања одређених дјелатности и врши њихово мјерење,
  - обезбјеђује снабдијевање Града водом за пиће,
  - управља зеленим површинама и заштићеним природним подручјима,
- обезбјеђује услове коришћења и начин управљања природним језерима, изворима, јавним бунарима и јавним чесмама и брине се о њиховој заштити, те ствара опште услове за очување чистоће обала ријека и језера,
- обезбјеђује опште услове и начине изградње и одржавања водовода у сеоским насељима, њихово коришћење и утврђује санитарно-техничке услове за испуштање отпадних вода,
- одређује водопривредне услове, издаје водопривредне сагласности и водопривредне дозволе за објекте и радове, одређене законом,
- обезбјеђује услове за очување, коришћење и унапређивање подручја са природним љековитим својствима и управља подручјима са природним љековитим својствима на којима је успостављен посебан режим заштите,
- прописује граничне вриједности емисије за поједине штетне и опасне материје, у случајевима утврђеним законом,
- објављује податке о стању квалитета ваздуха,
- стара се о побољшању квалитета ваздуха, за подручја са угроженим квалитетом ваздуха, предузима одговарајуће мјере,
- утврђује мјере за организовано и нешкодљиво уклањање животиња, обезбјеђује услове карантина за животиње, са подручја Града,
- обавља послове евиденције о квалитету стоке, одабраним мушким приплодним грлима, прописује услове и начине држања пчела и постављања пчелињака и одређује подручја за селекцију пчела,
- обезбјеђује вршење инспекцијског надзора из области заштите животне средине,
- остварује сарадњу са другим јединицама локалне самоуправе, на плану заштите и унапређивања животне средине,
- обезбјеђује очување природних вриједности на свом подручју и доноси акта о стављању под заштиту одређеног природног добра,
- обавља и друге послове из области заштите природних добара и животне средине, у складу са законом.

Члан 29.

Град обезбјеђује информисање и јавно обавјештавање о питањима од значаја за живот и рад грађана, а нарочито:

- редовно објављује одлуке Скупштине Града и Градоначелника и друга акта у Службеном гласнику Града, на web страници Града и на огласној плочи Административне службе Града,
- обезбјеђује и организује континуирано обављање послова информисања,
- омогућава представницима медија, удружењима грађана и другим заинтересованим лицима увид у документа органа Града,
- обезбјеђује одржавање конференција за штампу и друге видове обавјештавања јавности посредством медија,
- обезбјеђује и успоставља пунктове за информисање грађана,
- организује и одржава службену интернет страницу Града,
- организује посебан систем обавјештавања у случају елементарних непогода, епидемија или других ситуација опасних по живот, здравље и имовину становништва, те
- на друге начине развија и унапређује систем информисања и јавног обавјештавања.

Члан 30.

Град у области заштите грађана и материјалних добара од елементарних и других већих непогода обавља следеће послове:

- доноси програм развоја цивилне заштите у области заштите и спасавања,
- доноси план заштите од пожара за подручје Града,
- организује цивилну заштиту и заштиту од пожара, спроводи мјере цивилне заштите и заштите од пожара,
- одређује превентивне мјере за случај непосредне опасности од елементарних и других већих непогода,
- планира и утврђује изворе финансирања и извршавања задатака цивилне заштите и заштите од пожара,
- оснива штабове, јединице и одређује повјеренике цивилне заштите,
- одређује мјере за ублажавања и отклањања непосредних последица од елементарних и других већих непогода,
- одређује привредна друштва и друга правна лица која су обавезна да донесу планове заштите од

- пожара и друга општа акта, у складу са законом и планом заштите Града од пожара,
- доноси одлуку о формирању Штаба за ванредне ситуације и
  - обавља и друге послове из области цивилне заштите и заштите од пожара, у складу са законом.

Члан 31.

Град организује службу за пружање правне помоћи ради заштите и остваривања права и интереса грађана на подручју Града.

Организација и послови службе правне помоћи уређују се актом којим се уређује организација Административне службе Града.

Члан 32.

Град обезбјеђује простор и услове за рад, посланичке канцеларије за све посланике изабране са свог подручја у Народну Скупштину Републике Српске и Парламентарну Скупштину БиХ.

Б) Пренесени послови Града**Члан 33.**

Град обавља и послове државне управе, када се законом пренесу у његову надлежност.

Када се послови државне управе преносе у надлежност Града, прије доношења закона којим се ти послови преносе у надлежност Града, Скупштина Града може захтијевати претходне консултације са надлежним републичким органима.

ОРГАНИЗАЦИЈА И РАД ОРГАНА ГРАДА**Члан 34.**

Органи Града су:

- а) Скупштина Града и
- б) Градоначелник.

Члан 35.

Функционери Града су:

- а) Градоначелник,
- б) замјеник Градоначелника,
- в) председник Скупштине Града и
- г) потпредседник Скупштине Града.

А) Скупштина Града**Члан 36.**

Скупштина Града је представничко тијело грађана Града и орган одлучивања и креирања политике Града.

У оквиру свог дјелокруга, Скупштина Града:

- (1) доноси Статут Града,
- (2) доноси одлуке и друга општа акта и даје њихово аутентично тумачење,
- (3) доноси буџет, завршни рачун буџета и усваја извјештај о реализацији буџета,

- (4) доноси планове и програме развоја Града, план локалног економског развоја, план инвестирања и план капиталних улагања,
- (5) доноси просторни план, урбанистички план, зонинг планове, регулационе планове, урбанистичке пројекте и планове парцелације,
- (6) доноси програм уређења грађевинског земљишта,
- (7) доноси спроведбене планове,
- (8) доноси одлуке и друга општа акта о обављању функција из области културе, образовања, спорта, здравства, борачко-инвалидске заштите, социјалне заштите, друштвене бриге о дјец и омладини, информисања, занатства, туризма, угоститељства, привреде, приватног предузетништва, пољопривреде, шумарства и заштите околине,
- (9) доноси одлуке о комуналним таксама и другим јавним приходима, када је овлашћена законом,
- (10) доноси одлуке и друга општа акта у области цивилне заштите и заштите од пожара, у складу са законом и предузима мјере за функционисање истих,
- (11) доноси одлуке о прибављању, управљању и располагању имовином Града,
- (12) доноси одлуку о одређивању назива улица, тргова, дијелова насељених мјеста и мјесних заједница,
- (13) доноси одлуку о проглашењу празника Града,
- (14) доноси одлуку о употреби симбола Града,
- (15) доноси одлуку о чланству Града у Савезу општина и градова, о удруживању у друге савезе и организације, успоставља и остварује сарадњу са другим општинама и градовима,
- (16) доноси план коришћења јавних површина,
- (17) доноси одлуку о проглашењу почасних грађана и уређује права и обавезе из те одлуке,
- (18) доноси одлуку о наградама и признањима,
- (19) бира и разрјешава Председника Скупштине Града, Потпредседника Скупштине Града, замјеника Градоначелника, Секретара Скупштине Града и чланове сталних и повремених радних тијела Скупштине Града,
- (20) оснива Стручну службу за потребе Скупштине Града и њених радних тијела,
- (21) покреће иницијативу за територијалну промјену и промјену назива Града и насељеног мјеста,
- (22) одлучује о задужењу Града,
- (23) усваја Пословник и етички кодекс Скупштине Града,
- (24) разматра годишњи извјештај о раду Градоначелника и о истом заузима свој став,
- (25) разматра извјештај Градоначелника о раду привредних друштава која обављају комуналне дјелатности у оквиру годишњег извјештаја о раду Градоначелника,
- (26) одлучује о покретању иницијативе за опозив Градоначелника, у складу са законом,
- (27) оснива јавне установе, јавна предузећа и привредна друштва комуналних и других дјелатности за обављање послова од интереса за Град и управља њима, у складу са законом,

- (28) расписује јавни зајам и самодопринос,
- (29) расписује референдум,
- (30) даје мишљење о методологији за утврђивање накнаде за вршење повјерених послова,
- (31) доноси одлуке о оснивању мјесних заједница на подручју Града,
- (32) именује и разрешава органе управљања и руковођења у привредним друштвима, организацијама, јавним предузећима и јавним установама чији је оснивач Град, у складу са законом,
- (33) разматра извјештаје о раду и програме рада привредних друштава и јавних установа чији је оснивач Град,
- (34) разматра и одлучује о грађанским иницијативама,
- (35) одлучује о успостављању сарадње са другим општинама и градовима и
- (36) врши и друге послове утврђене законом.

Члан 37.

Скупштина Града има 27 одборника. Припадницима свих националних мањина гарантује се једно одборничко мјесто у Скупштини Града. Одборници Скупштине Града бирају се на непосредним тајним изборима, у складу са законом, на период од четири године. Скупштина Града у посљедњој години текућег мандата утврђује број одборничких мандата за наредни изборни циклус у складу са законом.

Члан 38.

Скупштина Града доноси одлуке већином гласова од укупног броја одборника, на начин регулисан Пословником.

Члан 39.

Скупштина Града има председника, потпредседника и секретара, које бира на период трајања мандата Скупштине Града.

Члан 40.

Председник и потпредседник Скупштине Града бирају се на конститутивној сједници, из реда одборника, већином гласова од укупног броја одборника, у складу са Пословником Скупштине Града. Градоначелник и Председник Скупштине Града не могу бити из истог конститутивног народа и група осталих, осим ако један конститутивни народ има натполовичну већину на територији Града према посљедњем попису становништва.

Члан 41.

Председник Скупштине Града заступа и представља Скупштину Града, сазива сједнице и њима председава, те потписује акта Скупштине.

Члан 42.

Потпредседник Скупштине Града обавља послове утврђене овим Статутом и Пословником Скупштине Града и замјењује председника Скупштине Града у случају његове спријечености.

Члан 43.

Председник и потпредседник Скупштине Града може бити опозван и прије истека мандата, ако поднесе оставку, ако буде правоснажном пресудом осуђен на казну затвора дужом од шест мјесеци, због дуге и тешке болести која га онемогућава да обавља дужност дуже од годину дана, због већих пропуста у раду или злоупотребе функције коју обавља и у другим случајевима утврђеним законом. Поступак опозива председника и потпредседника Скупштине Града, уређује се Пословником Скупштине Града.

Члан 44.

Конститутивна сједница Скупштине Града одржаће се најкасније 30 дана након објављивања званичних резултата избора, у складу са законом.

Члан 45.

Конститутивну сједницу Скупштине Града сазива председник Скупштине Града из претходног сазива и њом председава до избора радног председништва. У случају да председник Скупштине Града из претходног сазива из било којег разлога не сазове конститутивну сједницу, сједницу ће сазвати и њом председавати до избора радног председништва, потпредседник Скупштине Града из претходног сазива, односно најстарији одборник из реда новоизабраних одборника у Скупштини Града. Лице које је сазвало конститутивну сједницу Скупштине Града предлаже састав радног председништва, у складу са Пословником Скупштине Града. Радно председништво обавља консултације са представницима политичких странака чији су одборници изабрани у Скупштину Града и предлаже састав Комисије за верификацију мандата и Комисије за избор и именовање. Остала питања везана за конститутивну сједницу Скупштине града регулисаће се Пословником Скупштине Града.

Члан 46.

Пословником Скупштине Града регулишу се питања која се односе на права и обавезе одборника, њихову одговорност, начин и поступак избора, опозива и разрешења председника и потпредседника Скупштине Града и њихова права и обавезе, начин и поступак избора, опозива и разрешења замјеника Градоначелника; начин избора секретара Скупштине Града и његова права и дужности; поступак сазивања сједнице Скупштине Града, утврђивање дневног реда сједнице, утврђивање резултата гласања, овлашћења предлагача сазивања сједнице уколико је не сазове председник; поступак предлагања и доношења општих аката, обавјештавање јавности о раду Скупштине Града, избор радних тијела Скупштине Града, њихов састав, надлежност и начин рада; поступак избора, именовања и разрешења других лица у надлежности Скупштине Града, програм рада Скупштине Града, начин вођења записника, као и

друга питања од значаја за организацију и рад Скупштине Града.

Члан 47.

Функција одборника Скупштине Града неспојива је са функцијом Градоначелника, замјеника Градоначелника, градског службеника и запослених у републичким органима управе.

Члан 48.

Скупштина Града може образовати сталне комисије, одборе и савјете, друга стална и повремена радна тијела чији се састав, дјелокруг и начин рада уређује Пословником Скупштине Града.

Скупштина Града ће приликом избора и именовања радних тијела обезбиједити пропорционалну заступљеност странака сразмјерну броју одборника странке у Скупштини Града, као и пропорционалну заступљеност конститутивних народа и група осталих, изузев случајева у којима се радно тијело по закону мора састојати од службеника са професионалним искуством или од стручњака из одређене области.

Члан 49.

Скупштина Града бира и именује секретара Скупштине Града на вријеме трајања мандата Скупштине, из реда дипломираних правника са положеним стручним испитом за рад у Административној служби или са положеним правосудним испитом и пет година радног искуства у струци.

Члан 50.

Секретар Скупштине Града своје дужности обавља професионално, на начин утврђен Пословником Скупштине Града.

Секретар Скупштине врши дужност до истека мандата Скупштине Града, а послове из дјелокруга послова секретара обавља до избора секретара новог сазива Скупштине.

Секретар Скупштине Града руководи Стручном службом Скупштине Града и одговара Скупштини Града за свој рад и рад Стручне службе Скупштине Града.

Секретар Скупштине Града је главни и одговорни уредник Службеног гласника Града.

Члан 51.

Секретар Скупштине у сарадњи са предсједником Скупштине и Градоначелником припрема приједлог дневног реда и обезбјеђује услове за рад Скупштине.

Секретар пружа стручну помоћ предсједнику Скупштине и врши друге послове утврђене Пословником Скупштине Града.

Члан 52.

На приједлог Градоначелника Скупштина Града именује и разрјешава начелнике одјељења Административне службе Града, на вријеме трајања мандата Скупштине Града, у складу са законом.

Начелник одјељења Административне службе Града руководи одјељењем и одговоран је за његов рад.

За начелника одјељења може бити именовано лице које има високу стручну спрему, пет година радног искуства у струци и друге услове утврђене законом и актом о организацији и систематизацији радних мјеста у Административној служби Града.

Начелник одјељења Административне службе Града за свој рад одговара у складу са законом.

Б) Градоначелник

Члан 53.

Градоначелник је носилац извршне власти у Граду, руководи Административном службом Града и одговоран је за њен рад.

Градоначелник заступа и представља Град.

Члан 54.

Градоначелник се бира на период од четири године на непосредним тајним изборима, у складу са законом.

Престанак мандата Градоначелника прије истека мандата спроводи се у складу са законом.

Члан 55.

Уколико Градоначелник своју функцију не врши у складу са законом или не спроводи одлуке Скупштине Града, 1/3 одборника може покренути питање његовог опозива.

Поступак опозива може покренути и 10% бирача уписаних у бирачки списак Града.

Скупштина Града је дужна да сваку иницијативу за опозив Градоначелника стави на дневни ред и у року од 30 дана од дана пријема иницијативе донесе одлуку по истој.

Члан 56.

Ако Скупштина Града донесе одлуку о покретању поступка опозива Градоначелника, спроводи се поступак опозива, о чему грађани одлучују непосредним тајним гласањем, у складу са законом.

Градоначелнику престаје мандат ако се за његов опозив изјасни натполовична већина од броја бирача који су изашли на гласање за опозив, након што надлежни орган утврди да је Градоначелнику престао мандат опозивом, у складу са законом.

Члан 57.

У случају оставке или трајне спријечености Градоначелника да обавља функцију, а до истека мандата је преостало више од годину дана, расписују се избори у року од 60 дана, у складу са законом.

Члан 58.

Градоначелник је надлежан да:

- (1) предлаже Статут Града,
- (2) предлаже одлуке и друга акта која доноси Скупштина Града,
- (3) израђује нацрт и подноси Скупштини Града на усвајање годишњи буџет, годишњи биланс стања, економски план, развојни план, инвестициони

- програм, просторни план и остале просторно планске документе који се односе на коришћење и управљање земљиштем, укључујући и коришћење јавног земљишта,
- (4) предлаже Скупштини Града доношење развојних планова, просторних и спроведбених планова, планова и осталих планских докумената,
  - (5) извршава законе и друге прописе Републике и Града чије је извршење повјерено Граду,
  - (6) спроводи локалну политику у складу са одлукама Скупштине и извршава одлуке и друге акте Скупштине Града,
  - (7) доноси одлуке о располагању средствима Буџета Града у складу са одлуком о извршењу Буџета,
  - (8) обавјештава Скупштину Града о свим питањима из надлежности Града, његових права и обавеза,
  - (9) одговоран је за законитост аката које предлаже Скупштини Града,
  - (10) доноси одлуку о оснивању Административне службе Града,
  - (11) доноси правилник о организацији послова и систематизацији радних мјеста Административне службе Града,
  - (12) именује и разрјешава службенике у оквиру Административне службе Града, врши њихово распоређивање на радна мјеста у оквиру те службе, распоређује и одлучује о престанку радних односа техничких и помоћних радника, као и о другим правима из радног односа. Ове одлуке Градоначелник доноси у складу са законом и колективним уговором,
  - (13) доноси план цивилне заштите Града и обезбјеђује његову реализацију,
  - (14) наређује мјере за ублажавање и отклањање непосредних посљедица од елементарних и других већих непогода,
  - (15) именује штаб за ванредне ситуације и оснива јединице и тимове цивилне заштите,
  - (16) предузима оперативне и друге мјере у случају поремећаја или прекида у обављању комуналних дјелатности,
  - (17) доноси појединачне акте за које је овлашћен законом, Статутом и другим општим актима,
  - (18) реализује сарадњу Града са другим општинама, градовима, међународним и другим организацијама, у складу са одлукама и закључцима Скупштине Града,
  - (19) даје сагласност на статуте и друга општа акта привредних друштава и јавних установа чији је оснивач Град,
  - (20) подноси извјештај Скупштини Града о свом раду, раду Административне службе Града и раду привредних друштава и јавних предузећа која обављају комуналне дјелатности, у оквиру годишњег извјештаја о раду,
  - (21) покреће иницијативу да се до одлуке надлежног суда обустави од извршења пропис Скупштине Града, општи или појединачни акт, ако сматра да је супротан Уставу или закону,

- (22) закључује уговоре у име Града,
- (23) одлучује о сукобу надлежности између Административне службе Града и организација које врше послове од интереса за Град,
- (24) рјешава у другом степену по жалбама на првостепена рјешења Административне службе Града, уколико за рјешавање нису надлежни републички органи,
- (25) одобрава употребу назива Града и насељених мјеста у пословном имену привредних друштава, установа и других организација,
- (26) може оснивати сталне и повремене комисије, савјете и координациона тијела из разних области као савјетодавне органе,
- (27) обавља и друге послове утврђене законом и овим Статутом.

Члан 59.

Градоначелник има замјеника.

Замјеник Градоначелника замјењује Градоначелника у пословима које му он повјери, а у случају спријечености и одсуства Градоначелника, замјењује га у свим пословима.

Замјеника Градоначелника бира Скупштина Града, на приједлог Градоначелника, на начин и по поступку прописаним Пословником Скупштине Града.

Члан 60.

Замјеник Градоначелника може бити опозван и прије истека мандата ако правоснажном пресудом буде осуђен на казну затвора дужом од шест мјесеци, због већих пропуста у раду или злоупотребе функције коју обавља, уколико не извршава дужности које му је повјерио Градоначелник и у другим случајевима утврђеним законом.

Приједлог за опозив замјеника Градоначелника Скупштини Града подноси Градоначелник у писаној форми, са образложењем.

Поступак избора новог замјеника Градоначелника мора се окончати у року од 60 дана од дана ступања на снагу одлуке о опозиву односно разрјешењу замјеника Градоначелника.

Поступак опозива и избора новог замјеника Градоначелника уређује се Пословником Скупштине Града, у складу са законом.

Административна служба Града

Члан 61.

Градоначелник самостално утврђује структуру и организацију Административне службе Града, у складу са критеријумима и принципима прописаним законом.

Члан 62.

Административна служба Града организује се и дјелује као сервис грађана у складу са критеријумима ефикасности, дјелотворности и економичности, који

између осталог обухватају поштовање сљедећих принципа:

- обједињавање истих или сличних, односно међусобно повезаних послова у одговарајуће организационе јединице,
- законито и благовремено одлучивање о правима и обавезама и на закону заснованим правним интересима физичких и правних лица,
- стручно и рационално обављање послова и остваривање одговорности запослених и постављених лица за њихово обављање и
- ефикасно руковођење организационим јединицама и стални надзор над обављањем послова.

Члан 63.

Послови Административне службе су:

- извршавање и спровођење прописа Скупштине Града и Градоначелника,
- припремање нацрта одлука и других аката које доноси Скупштина Града и Градоначелник,
- извршавање и спровођење закона и других прописа и обезбјеђење вршења послова чије је извршење повјерено Граду,
- вршење стручних и других послова које им повјери Скупштина Града и Градоначелник.

ИМОВИНА И ФИНАНСИРАЊЕ ГРАДА

Члан 64.

Имовину Града чине покретне и непокретне ствари и имовинска права, у складу са законом.

Имовином Града управља и располаже Скупштина Града.

Скупштина је дужна управљати и располагати имовином Града у интересу грађана, пажњом доброг домаћина и привредника, у складу са законом.

Члан 65.

За обављање послова утврђених Уставом, законом и овим Статутом, Граду припадају приходи одређени законом.

Члан 66.

Град има Буџет у којем су исказани сви приходи и расходи Града.

Приходи Града су:

- приходи остварени од пореза, такси, накнада и других прихода, у складу са законом,
- приходи остварени од такса и накнада које Град прописује у складу са законом,
- приходи од имовине и имовинских права Града,
- приходи које Град оствари по основу повјерених послова,
- приходи од самодоприноса,
- приходи од новчаних казни изречених у прекршајном поступку, утврђеним актима Града и
- остали законом утврђени приходи.

Члан 67.

Корисници средстава Буџета Града, чији је оснивач Град дужни су да Скупштини Града подносе годишњи извјештај о свом раду, остваривању програма рада и коришћењу средстава Буџета.

Остали корисници средстава Буџета Града дужни су поднијети извјештај Градоначелнику о намјенском коришћењу одобрених средстава Буџета Града.

Члан 68.

Буџет Града доноси се за календарску годину по утврђеном буџетском календару, у складу са законом. Ако Скупштина Града не донесе одлуку о усвајању Буџета, у складу са буџетским календаром, доноси одлуку о привременом финансирању, у складу са законом.

Одлуку из става 2. овог члана доноси Скупштина Града, на приједлог Градоначелника.

Члан 69.

Градоначелник утврђује нацрт Буџета Града и обезбјеђује спровођење јавне расправе о истом.

Приједлог Буџета Градоначелник подноси Скупштини Града на усвајање, у складу са законом.

Члан 70.

Извјештај о извршењу Буџета разматра и усваја Скупштина Града, у складу са законом.

АКТИ ОРГАНА ГРАДА

Члан 71.

Органи Града у вршењу послова из своје надлежности доносе статут, пословник, одлуке, правилнике, наредбе, рјешења, упутства, закључке, препоруке и резолуције.

Члан 72.

Скупштина Града доноси статут, пословник, одлуке, програме, наредбе, рјешења, закључке, препоруке и резолуције.

Члан 73.

Градоначелник доноси одлуке, правилнике, наредбе, упутства, рјешења и закључке.

Члан 74.

Статутом се уређују послови Града, организација и рад његових органа, његови акти и финансирање, учешће грађана у локалној самоуправи, јавност рада, сарадња Града са другим јединицама локалне самоуправе и друга питања од значаја за рад органа локалне самоуправе.

Буџетом се утврђују сви приходи и расходи Града у складу са законом.

Одлука се доноси у оквиру вршења права и дужности из надлежности Града као пропис за извршавање закона и као пропис за утврђивање унутрашње организације и односа у Граду.

Пословником и правилником утврђује се унутрашња организација, рад и односи у органима Града.

Рјешењем се на основу закона и других правних прописа рјешава о правима и обавезама или правним интересима грађана и правних лица из надлежности Града.

Закључком се утврђују ставови о питањима од значаја за провођење утврђене политике и прописа Града из самоуправног дјелокогруга Града, као и задаци за Градоначелника или надлежне органе Административне службе Града приликом разматрања питања из њиховог дјелокогруга о којима се не одлучује рјешењем.

Акти органа Града морају садржавати правни основ на коме се заснивају.

Члан 75.

Грађани и удружења грађана могу подносити органима Града иницијативе за доношење општих аката из њихове надлежности.

Иницијатива се доставља у писаном облику са образложењем, назнаком органа којем се упућује и акта чије доношење се иницира.

Орган којем је иницијатива достављена дужан је исту размотрити и обавијестити подносиоца у року од 30 дана од дана подношења.

Члан 76.

Приједлог за доношење општег акта из надлежности Скупштине Града може поднијети Градоначелник, сваки одборник, радна тијела Скупштине и 10% бирача са подручја Града.

Члан 77.

Одлуке и друга општа акта Скупштине Града и Градоначелника објављују се у Службеном гласнику Града, а ступају на снагу најраније осмог дана од дана објављивања.

Изузетно, општим актом из оправданих разлога се може утврдити да ступа на снагу прије објаве, са даном доношења.

Одлуке и друга општа акта органа Града не могу имати повратно дејство.

У Службеном гласнику Града, осим одлука и других општих аката, објављују се аутентична тумачења аката органа Града, програми и планови од интереса за информисање грађана, акта о избору, именовану, разрјешењу, односно престанку мандата, акта о располагању непокретностима у својини Града, као и друга акта када о томе одлуче органи Града.

Службени гласник Града доставља се Министарству управе и локалне самоуправе, у складу са законом.

ЈАВНОСТ РАДА

Члан 78.

Рад органа Града је јаван.

Органи Града дужни су упознати јавност са обављањем послова из свог дјелокогруга и извјештавати о свом раду путем средстава јавног информисања, у

електронском, штампаном и сваком другом прикладном облику и начину.

Органи Града подnose јавности своје годишње извјештаје у којима се пореде постигнути резултати са планираним и програмским циљевима.

Начини обавјештавања јавности о раду органа Града утврдиће се посебним актима органа Града.

Члан 79.

Службена саопштења и изјаве за средства јавног информисања дају:

- председник Скупштине Града - о раду Скупштине Града и
  - Градоначелник - о раду извршне власти Града.
- Председник Скупштине Града и Градоначелник могу овластити и друга лица за давање службених саопштења о раду органа Града.

Члан 80.

Јавност рада органа Града обезбјеђује се кроз слободу приступа информацијама свим физичким и правним лицима, у складу са законом.

Члан 81.

Средствима јавног информисања достављају се позиви и материјали за сједнице органа Града, ради информисања јавности.

Представници средстава јавног информисања могу присуствовати сједницама Скупштине Града.

Изузетно, сједница Скупштине Града се може одржати без присуства јавности, на начин прописан Пословником Скупштине Града.

УЧЕШЋЕ ГРАЂАНА У ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ

Члан 82.

У пословима локалне самоуправе грађани одлучују посредно путем својих представника изабраних у Скупштину Града и непосредно.

Облици непосредног учешћа грађана у локалној самоуправи су:

- (1) референдум,
- (2) грађанска иницијатива,
- (3) збор грађана,
- (4) мјесна заједница,
- (5) јавна расправа,
- (6) панели грађана,
- (7) „сати грађана“ у Скупштини Града и
- (8) други облици учешћа на начин утврђен посебним прописом.

Облици и начини непосредног учешћа грађана у локалној самоуправи уређују се посебном одлуком Скупштине Града, у складу са законом и овим Статутом.

Члан 83.

Грађани, непосредно учествујући у локалној самоуправи, одлучују о:

- а) изградњи комуналних објеката, начину обезбјеђивања финансијских средстава за изградњу тих објеката и о начину коришћења и управљања тим објектима,
- б) покретању иницијативе за доношење и измјену прописа и општих аката из надлежности Града,
- в) упућивању препорука и приговора на рад органа локалне самоуправе,
- г) покретању иницијативе за издвајање и припајање насељених мјеста из или у састав Града,
- д) заштити животне средине.

1. Референдум

Члан 84.

Скупштина Града може расписати референдум за територију Града, за једну или више мјесних заједница и за дио мјесне заједнице, о питањима из надлежности Скупштине Града која се односе на посебне потребе и интересе грађана.

Члан 85.

Приједлог за расписивање референдума може поднијети 1/3 одборника, Градоначелник, најмање 10% бирача уписаних у бирачки списак Града.

Члан 86.

Скупштина Града одлуку о расписивању референдума доноси већином гласова од укупног броја одборника. Од дана ступања на снагу одлуке о расписивању референдума до дана спровођења референдума не може протећи мање од 30 дана ни више од шест мјесеци.

Члан 87.

Право одлучивања на референдуму имају грађани који имају пребивалиште на подручју Града, односно дијелу подручја Града за који се спроводи референдум и који имају бирачко право.

Члан 88.

Референдум спроводе комисија за спровођење референдума и гласачки одбори. Комисију за спровођење референдума именује Скупштина Града најкасније у року од десет дана од дана ступања на снагу одлуке о расписивању референдума. Комисију за спровођење референдума чине председник и четири члана. Председнику и члановима комисије за спровођење референдума именују се замјеници. Председнику и члановима комисије за спровођење референдума мандат траје до констатовања резултата референдума од стране органа који је расписао референдум. Председник и чланови Комисије за спровођење референдума морају имати бирачко право и искуство у спровођењу избора. Председник комисије за спровођење референдума и његов замјеник су дипломирани правници.

Члан 89.

Гласачки одбор именује се за свако гласачко мјесто, најкасније десет дана прије дана одређеног за изјашњавање на референдуму.

Гласачки одбор има председника и два члана.

Председнику и члановима гласачког одбора именују се замјеници.

Приликом именовања гласачких одбора, обавезно се води рачуна о сразмјерној заступљености политичких странака у Скупштини која је расписала референдум.

Председник и чланови гласачког одбора морају имати бирачко право.

Члан 90.

Референдум се спроводи по поступку који је прописан Законом о референдуму и грађанској иницијативи.

Члан 91.

Референдум је пуноважан ако је на њему гласала натполовична већина грађана који имају бирачко право и који су уписани у бирачки списак.

Референдумско питање је добило подршку грађана ако се за њега изјаснила натполовична већина грађана која је гласала на референдуму.

2. Збор грађана

Члан 92.

На збору грађана грађани могу расправљати и давати приједлоге о питањима из надлежности органа Града која су од непосредног и заједничког интереса за грађане одређеног подручја Града, односно подручја за које је збор грађана сазван, иницирати и предлагати начине рјешавања одређених питања и доношења аката из дјелокруга Скупштине Града.

Збор грађана сазива се за насељено мјесто, мјесну заједницу или њихов дио (улица, квартал, насеље, заселак).

Члан 93.

Збор грађана може сазвати Градоначелник, председник Скупштине Града, председник Савјета мјесне заједнице и сваки одборник на подручју мјесне заједнице у којој има пребивалиште.

Председник Савјета мјесне заједнице дужан је сазвати збор грађана на писмени захтјев најмање 50 бирача.

Збор грађана ће се одржати и на њему ће се пуноважно расправљати и предлагати само ако му присуствује довољан број бирача који се прописује посебном одлуком о збору грађана.

Одлуку о збору грађана доноси Скупштина Града.

3. Грађанска иницијатива

Члан 94.

Скупштина Града дужна је размотрити грађанску иницијативу, коју је потписом, подржало 5% бирача, уписаних у бирачки списак у складу са законом.

Иницијатива грађана се подноси у писменом облику, мора бити образложена, уз потписе грађана и уз јединствене матичне бројеве грађана.

Уколико су за реализацију грађанске иницијативе потребна средства, иницијатива мора садржавати приједлог начина њиховог обезбјеђивања.

Прије прикупљања потписа за грађанску иницијативу може се провјерити формална исправност приједлога који је предмет грађанске иницијативе.

Провјеру формалне исправности приједлога предмета грађанске иницијативе врши секретар Скупштине Града, те у случају да је приједлог неуредан и нејасан, даје упутства предлагачима за отклањање неправилности приједлога грађанске иницијативе.

Предмет грађанске иницијативе може бити општи приједлог и конкретизован приједлог.

Уколико се ради о општем приједлогу грађанске иницијативе, одлучивање о грађанској иницијативи извршни орган Града је обавезан, да уз такав приједлог, достави Скупштини своје мишљење о приједлогу, након чега Скупштина по иницијативи доноси одговарајућу одлуку у смислу задужења извршног органа да припреми нацрт прописа чије доношење се иницијативом тражи.

Иницијатори о нацрту израђеног прописа, а прије коначног одлучивања имају право да Скупштини Града доставе мишљење о истом.

Надлежни орган Града је дужан донијети одлуку о достављеној грађанској иницијативи на првој сљедећој сједници Скупштине Града, у складу са Законом о референдуму и грађанској иницијативи.

Члан 95.

Сваки грађанин или удружење грађана, има право упућивати органима Града представке и притужбе и давати приједлоге за рјешавање одређених питања из њиховог дјелокруга.

Органи из става 1. овог члана дужни су, у року од 30 дана од дана подношења представке, притужбе или приједлога дати одговор подносиоцима.

4. Мјесна заједница

Члан 96.

Мјесна заједница се оснива одлуком Скупштине Града, за подручје на којем постоји интерес становника, које представља територијалну и функционалну цјелину, а на којем постоји међусобна повезаност грађана и могућност остваривања заједничких интереса и потреба.

Одлуком из става 1. овог члана утврђује се назив, подручје и послови које врши мјесна заједница, вођење регистра и друга питања од значаја за рад мјесне заједнице.

Нацрт одлуке из става 1. овог члана доставља се на јавну расправу по поступку који је прописан Пословником и посебном одлуком Скупштине Града. Мјесна заједница нема статус правног лица.

Члан 97.

У мјесној заједници грађани задовољавају заједничке интересе и потребе у областима: уређења насеља,

станована, комуналних дјелатности, здравствене и социјалне заштите, заштите животне средине, образовања, васпитања, физичке културе, као и у другим областима које грађани у мјесној заједници сматрају битним.

Путем савјета мјесне заједнице грађани учествују у поступку утврђивања приједлога планова изградње објеката комуналне инфраструктуре на подручју мјесне заједнице.

Члан 98.

Интерес становника за образовање, промјену подручја или назива мјесне заједнице утврђује се на збору грађана.

Иницијативу за образовање, промјену подручја и назива мјесне заједнице, може покренути најмање 5% бирача са подручја за које се предлаже образовање, промјена подручја или назива мјесне заједнице.

Члан 99.

Иницијатива за образовање мјесне заједнице, за промјену њеног подручја или назива, обавезно садржи:

- податке о подручју за које се предлаже образовање мјесне заједнице, промјена њеног подручја или назива мјесне заједнице, границе мјесне заједнице, број становника и друго,
- начин на који се предлаже образовање мјесне заједнице, промјена подручја или назива мјесне заједнице,
- разлоге због којих се предлаже образовање мјесне заједнице, промјена подручја или назива мјесне заједнице.

Члан 100.

Предсједник Савјета мјесне заједнице је дужан да у року од 30 дана од дана пријема иницијативе сазове збор грађана, ради одлучивања о покренутој иницијативи.

Збор грађана може пуноважно одлучивати о иницијативи за образовање мјесне заједнице, промјену подручја или назива мјесне заједнице на начин како је то прописано одлуком о збору грађана коју доноси Скупштина Града.

Члан 101.

Орган мјесне заједнице је Савјет мјесне заједнице (у даљем тексту: "Савјет") који има следећи број чланова по мјесним заједницама на подручју Града Требиња:

- МЗ Центар – 7 чланова,
- МЗ Хрупјела – 7 чланова,
- МЗ Горица – 9 чланова,
- МЗ Доње Полице – 7 чланова,
- МЗ Горње Полице – 7 чланова,
- МЗ Тини – 7 чланова,
- МЗ Ложиона – 7 чланова,
- МЗ Засад – 7 чланова,
- МЗ Придворци – 5 чланова,

- МЗ Петрово Поље – 7 чланова,
- МЗ Зубци – 5 чланова,
- МЗ Ластва – 7 чланова,
- МЗ Љубомир – 5 чланова,
- МЗ Моско – 5 чланова,
- МЗ Побрђе – 5 чланова,
- МЗ Величани – 5 чланова,
- МЗ Пољице Попово – 5 чланова,
- МЗ Шума и Површ – 5 чланова.

Савјет има предсједника којег бирају чланови Савјета натполовичном већином гласова од укупног броја чланова.

Мандат Савјета траје четири године.

Члан 102.

Мандат предсједника, односно члана Савјета престаје:

1. смрћу,
2. на лични захтјев,
3. истеком мандата,
4. одјавом пребивалишта са подручја мјесне заједнице,
5. ако је правоснажном одлуком лишен пословне способности,
6. разрјешењем.

Члан 103.

Предсједник, односно члан Савјета може бити разрјешен дужности и прије истека мандата, ако дуже од годину дана не учествује у раду Савјета, због одсутности или теже болести, ако правоснажном пресудом буде осуђен на казну затвора дуже од шест мјесеци или због злоупотребе приликом обављања послова.

Члан 104.

Ако члану Савјета престане мандат прије истека времена на који је изабран, члан Савјета постаје следећи кандидат са предложене листе кандидата који је добио највећи број гласова приликом избора чланова Савјета.

Члан 105.

Члан Савјета може бити разрјешен дужности и прије истека мандата, на збору грађана, ако за његово разрјешење гласа натполовична већина од укупног броја грађана који су присутни на збору.

Члан 106.

Приједлог за разрјешења члана Савјета, може поднијети предсједник Савјета и било који члан Савјета. Приједлог је усвојен ако се за исти изјасни натполовична већина чланова Савјета.

Члан 107.

Приједлог за разрјешење члана Савјета и Савјета може поднијети и 5% бирача уписаних у бирачки списак мјесне заједнице у писаном облику са образложеним разлозима за разрјешење.

Савјет је дужан приједлог ставити на дневни ред збора грађана у року од 15 дана од дана пријема приједлога.

У противном збор грађана ће заказати Градоначелник.

Члан 108.

Савјет бирају бирачи уписани у централни бирачки списак на зборовима грађана, који имају пребивалиште на подручју мјесне заједнице, непосредно, тајним гласањем у складу са законом и упутством Републичке изборне комисије.

Збор грађана одлуку о избору Савјета мјесне заједнице доноси ако збору присуствује:

- у мјесној заједници која има до 1.000 регистрованих бирача, најмање 30 бирача,
- у мјесној заједници која има од 1.000 до 3.000 регистрованих бирача, најмање 50 бирача,
- у мјесној заједници која има од 3.000 до 5.000 регистрованих бирача, најмање 75 бирача,
- у мјесној заједници која има преко 5.000 регистрованих бирача, најмање 100 бирача.

За чланове Савјета изабрани су кандидати који су добили највећи број гласова бирача који су гласали на збору грађана.

Члан 109.

Одлуку о расписивању избора за савјете доноси Скупштина Града.

Избори за Савјет одржавају се најкасније 90 дана од конституисања Скупштине Града.

Члан 110.

Средства за финансирање рада мјесних заједница обезбјеђују се у Буџету Града.

Осим средстава из става 1. овог члана средства за финансирање мјесне заједнице могу бити:

- Средства грађана која се обезбјеђују самодоприносом,
- Средства заинтересованих привредних друштава,
- Донација грађана, удружења и међународних организација и других законитих извора.

Члан 111.

Административне и стручне послове за потребе мјесних заједница, упис и вођење регистра мјесних заједница обавља градска Административна служба.

5. Јавна расправа

Члан 112.

Јавна расправа се спроводи о:

- Нацрту статута Града,
  - Нацрту одлуке о буџету,
  - Плану развоја Града,
  - Просторном плану,
  - Нацрту урбанистичког и регулационих планова,
  - Нацрту одлуке о мјесним заједницама,
- као и о другим актима које надлежни орган Града упуту на јавну расправу.

Члан 113.

Ближе одредбе о провођењу јавне расправе уређују се Пословником и посебном одлуком.

САРАДЊЕ ГРАДА СА ДРУГИМ СУБЈЕКТИМА**Члан 114.**

У обављању послова локалне самоуправе, Град остварује сарадњу са другим градовима и општинама. Сарадња из претходног става планира се и остварује у пословима који су од заједничког интереса.

Члан 115.

Органи Града сарађују са другим органима власти у Републици Српској, Федерацији Босне и Херцеговине и Босни и Херцеговини на принципу утврђених надлежности Града и тих органа, а ради остваривања интереса Града и њених грађана.

Према другим органима власти Град има права и дужности утврђене законом и другим прописима.

Члан 116.

Град се може удружити у Савез општина и градова Републике Српске ради унапређења и заштите интереса Града, о чему одлуку доноси Скупштина Града.

Члан 117.

Град може приступити домаћим и међународним удружењима локалних заједница и сарађивати са јединицама локалне самоуправе у Федерацији БиХ и у другим државама, у складу са законом.

Одлуку о приступању, односно остваривању сарадње из претходног става, доноси Скупштина Града.

На основу одлуке из става 2. овог члана Скупштина Града може закључити споразум, протокол или повељу о сарадњи, односно партнерству.

Члан 118.

Ради што потпунијег извршавања послова из надлежности Града, органи Града сарађују са политичким странкама, вјерским заједницама, невладиним организацијама и другим субјектима.

Органи Града предузимају мјере у циљу унапређивања сарадње, узајамне помоћи и уважавања иницијатива и приједлога невладиних организација са подручја Града, у различитим облицима њиховог дјеловања и у складу са интересима Града.

ПОСТУПАК ЗА ДОНОШЕЊЕ И ПРОМЈЕНУ СТАТУТА ГРАДА**Члан 119.**

Статут Града доноси Скупштина Града, надполичном већином гласова од укупног броја одборника.

Статут Града се мијења измјенама и допунама или доношењем новог Статута.

Члан 120.

Иницијативу за промјену Статута може поднијети 1/3 одборника Скупштине Града, предсједник Скупштине Града и стално радно тијело Скупштине у чијем су дјелокругу статутарна питања.

Иницијатива се подноси Градоначелнику у писменом облику, са образложењем.

Иницијативу за промјену Статута могу дати грађани путем збора грађана и у форми грађанске иницијативе, на начин прописан овим Статутом.

Члан 121.

Приједлог за доношење, измјене и допуне Статута могу поднијети Градоначелник, најмање 1/3 одборника Скупштине Града и 20% бирача са подручја Града.

Приједлог из става 1. овог члана мора бити образложен, а подноси се предсједнику Скупштине Града у писаној форми, а о истом одлучује Скупштина Града.

Приједлог статута или одлуке о измјенама и допунама статута утврђује овлашћени предлагач послејве проведене јавне расправе и доставља Скупштини Града на одлучивање.

Приједлог за промјену Статута, у изузетним случајевима, може бити усвојен и без јавне расправе.

Члан 122.

Ако Скупштина Града не прихвати приједлог за промјену Статута, исти се не може ставити на дневни ред Скупштине прије истека 3 мјесеца од дана када је приједлог одбијен.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 123.**

Органи Града ускладиће општа акта са одредбама овог Статута у року од шест мјесеци од дана његовог ступања на снагу.

Члан 124.

Ступањем на снагу овог Статута престаје да важи Статут Општине Требиње ("Службени гласник општине Требиње", број 8/05, 10/05, 13/05, 3/08, 5/10 и 4/12).

Члан 125.

Овај Статут ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Града Требиња".

Број:09-013-50/13**ПРЕДСЈЕДНИК****Датум:25.02.2013. године др Слободан Пргило, с.р.**

На основу члана 4. Закона о промету непокретности („Службени лист СР БиХ“, број 38/78, 4/89, 29/90 и 22/91) и Закона о измјенама и допунама Закона о промету непокретности („Службени гласник Репу-